

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/263/2022
Identifikačné číslo spisu:	6019200426
Dátum vydania rozhodnutia:	10.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6019200426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U., narodeného Q. zastúpeného FORTITUDINE, s. r. o., advokátska kancelária, Dunajská Streda 929 01, Čukáraboň č. 7332/2A, proti žalovanému Poľovníckemu združeniu GAZDOVSKÁ HORA Vinica, Vinica č. 1511, IČO: 50364481, zastúpeného Mgr. Jánom Kovarčíkom, advokátom, Komárno, Platanová alej č. 3, o určenie, že žalobca je členom Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica, pôvodne vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 12C/15/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júna 2022 sp. zn. 11Co/57/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. mája 2021, č. k. 12C/15/2020-164 určil, že žalobca je členom žalovaného a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.1. Žalobou doručenou Krajskému súdu Banská Bystrica dňa 14. 06. 2019 sa žalobca voči žalovanému domáhal zrušenia rozhodnutia Výboru Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica zo dňa 22. 02. 2019. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručenom súdu 14. augusta 2020 upravil žalobný návrh tak, že žiadal, aby súd rozsudkom určil, že žalobca je členom žalovaného. Upravenú žalobu súd doručil žalovanému do vlastných rúk 17. septembra 2020. Úpravu žaloby súd podľa obsahu posúdil ako zmenu žaloby, keďže žalobca si žalobou uplatnil iné právo ako v pôvodne podanej žalobe na Krajský súd v Banskej Bystrici. Súd uznesením, ktoré bolo vyhlásené na pojednávaní 18. mája 2021 za prítomnosti právnych zástupcov sporových strán, pripustil navrhovanú zmenu žaloby.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má v zmysle § 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby. Bez požadovaného určenia by bolo právne postavenie žalobcu neisté, resp. ohrozené, keďže mu žalovaný znemožňuje výkon členských práv v poľovnom združení s odôvodnením, že žalobca nikdy nebol a ani nie je členom poľovného združenia. V prípade vyhovieťa určovacej žalobe by oprávnenie žalobcu vykonávať členské práva u žalovaného nadobudlo právny

základ, čím by došlo k odstráneniu neistoty v statuse žalobcu.

1.3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie mimo iného vychádzal z toho, že žalobca bol na členskej schôdzi žalovaného z 22. júna 2014 prijatý za člena, riadne vykonával práva a plnil si povinnosti z tohto členstva (takmer 5 rokov) až do uloženia kárneho opatrenia výborom žalovaného z 22. februára 2019.

1.4. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav. Zo Zápisnice zo slávnostnej členskej schôdze Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica konanej dňa 22. júna 2014 vyplýva, že členská schôdza poľovníckeho združenia uznesením opätovne jednomyselne prijala žalobcu L. za riadneho člena poľovníckeho združenia. Žalobca sa tejto členskej schôdze zúčastnil ako čestný člen. Žalobca od uvedeného dňa nerušene vykonával práva a plnil si povinnosti vyplývajúce z tohto členstva. Rozhodnutím o uložení kárneho opatrenia zo dňa 22. 02. 2019 výbor Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica uznal dňa 21. 12. 2018 kárne obvineného L.. P. N. za vinného za to, že bol dňa 21. 12. 2018 dokázateľne pristihnutý pri zatajení úlovku, keďže bolo nepochybne preukázané, že vykonal odstrel srnčej a danielovej zveri a túto skutočnosť nenahlásil poľovníckemu hospodárovi, ulovenej zveri nenaložil blombu, ani kus si nezapísal do povolenia na lov, ani do knihy návštev poľovného revíru. Týmto konaním hrubo porušil stanovy SPZ a svoje povinnosti podľa článku VIII. ods. 1 stanov Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora, za čo mu bolo uložené kárné opatrenie, vylúčenie člena z Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica podľa článku VIII. ods. 1 stanov Poľovníckeho združenia Gazdovská Hora Vinica. V poučení o opravnom prostriedku sa uvádza, že odvolanie prerokuje výbor poľovníckeho združenia na svojom najbližšom zasadnutí. Ak na základe odvolania a dôvodov v ňom uvedených dospeje k názoru, že sú dané predpoklady, aby sa k odvolaniu v celom rozsahu vyhovel, môže v autoremedúre o odvolaní rozhodnúť sám. Ak odvolaniu nevyhoví, musí odvolanie do 15 dní od svojho zasadnutia spolu so svojím stanoviskom k jednotlivým bodom odvolania a kompletným spisovým materiálom odstúpiť členskej schôdzi poľovníckeho združenia. Zo zápisnice zo zasadnutia výboru zo dňa 22. 02. 2019 vyplýva, že výbor uznesením schválil opatrenie pre L. Rozhodnutie o uložení kárneho opatrenia bolo žalobcovi doručené dňa 28. 02. 2019. Proti uvedenému rozhodnutiu žalobca podal žalovanému dňa 21. 03. 2019 prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14. 04. 2019, ktoré bolo právnenému zástupcovi žalobcu doručené dňa 23. 04. 2019, uviedol, že odvolanie žalobca nepodal v stanovenej lehote podľa článku VIII. ods. 7 stanov poľovníckeho združenia, preto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15. 03. 2019 a voči právoplatnému rozhodnutiu už nie je možné odvolanie. Žalobca sa podanou žalobou domáha určenia, že je členom poľovníckeho združenia žalovaného.

1.5. Súd prvej inštancie realizoval prieskum zákonnosti uloženého kárneho opatrenia z 22. februára 2019 v zmysle interných predpisov - stanov poľovníckeho združenia a disciplinárneho poriadku SPZ a dospel k záveru, že disciplinárne rozhodnutie žalovaného nespĺňa náležitosti odsudzujúceho disciplinárneho rozhodnutia v zmysle disciplinárneho poriadku a všeobecných zásad trestania.

1.5.1. Pritom vychádzal predovšetkým z týchto predpisov:

Ustanovenia § 1 ods. 1 disciplinárneho poriadku Slovenského poľovníckeho zväzu (ďalej len „DP SZP“); disciplinárny poriadok Slovenského poľovníckeho zväzu (ďalej len „DP“) je interný predpis Slovenského poľovníckeho zväzu (ďalej len „SPZ“), ktorý upravuje postup disciplinárnych orgánov SPZ pri stíhaní disciplinárnych priestupkov, práva a povinnosti disciplinárnych orgánov a disciplinárne stíhaných členov SPZ a ostatných zainteresovaných orgánov a osôb.

Ustanovenia § 9 ods. 1 DP SZP; stíhaného musí disciplinárny orgán pozvať na konanie aspoň 5 dní vopred doporučeným listom. V pozvánke uvedie, v akej veci disciplinárny orgán koná a stíhaného upozorní na následky bezdôvodnej neúčasti na konaní. Stíhaný sa na konanie nepredvoláva, len ak je to v DP výslovne uvedené.

Ustanovenia § 10 ods. 2 DP SZP; v zápisnici o disciplinárnom konaní treba uviesť miesto a deň konania, presné a úplné identifikačné údaje vypočítaného, pri stíhanom aj jeho dĺžku členstva v SPZ a PZ SPZ, funkcie v SPZ ako aj ostatné údaje potrebné pre posúdenie osobných pomerov. Presne špecifikovať druh priestupku, kedy k jeho spáchaniu došlo, akým spôsobom, vykonané dôkazy a výrok rozhodnutia.

Ustanovenia § 11 ods. 4 a 5 DP SZP; disciplinárny orgán objektívne zváži výsledky disciplinárneho konania na porade, z ktorej môže byť vylúčená verejnosť aj stíhaný. Hlasovaním rozhodne najskôr o vine a potom o druhu a výške disciplinárneho trestu. Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu a rozhodnutie o odvolaní sa musí vypracovať písomne a musí obsahovať číslo rozhodnutia, označenie

orgánu, ktorý ho vyniesol, deň a miesto vynesenia rozhodnutia, osobné údaje stíhaného, výrok o vine s opisom skutku a označením predpisu, k porušeniu ktorého došlo, presné uvedenie disciplinárneho trestu, odôvodnenie so stručným, presným a výstižným opisom skutkového stavu a poučenie o opravnom prostriedku.

Ustanovenia § 12 ods. 1 DP SZP; proti disciplinárnemu trestu sa môže stíhaný písomne odvolať do 15 dní od jeho doručenia alebo ústne do zápisnice po vynesení rozhodnutia. Proti rozhodnutiu vynesenému v odvolacom konaní je ďalšie odvolanie neprípustné. Odvolanie podané stíhaným v ustanovenej lehote má odkladný účinok.

Ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka; neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom

Článku V. bod 4 stanov PZ GAZDOVSKÁ HORA; členstvo v PZ nadobúda platnosť prijatím, účinnosť podpísaním stanov PZ po predchádzajúcom zaplatení členského podielu - podielu na poľovnícku chatu PZ; PZ nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu a podielu na poľovnícku chatu.

Článku V. bod 5 stanov PZ GAZDOVSKÁ HORA; členstvo v PZ zaniká po f) nezaplatením riadnych alebo účelových členských príspevkov v stanovenej lehote.

Článku V. bod 4c) prvej vety stanov PZ GAZDOVSKÁ HORA; zásady prijímania člena nemusia byť dodržané pri prijímaní člena, ktorého členstvo je pre PZ veľmi prospešné a dôležité z hľadiska jeho pracovného zaradenia, funkcie, odborných či osobných kontaktov a kvalít.

1.6. Podľa súdu prvej inštancie rozhodnutie o uložení kárneho opatrenia z 22. februára 2019 neobsahuje náležitosti rozhodnutia v zmysle § 11 ods. 5 DP SZP, a to číslo rozhodnutia a všetky osobné údaje žalobcu. Osobnými údajmi sú v zmysle § 2 zákona č. 18/2018 Z. o ochrane osobných údajov, údaje týkajúce sa identifikovanej fyzickej osoby alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora, iného identifikátora, ako je napríklad meno, priezvisko, identifikačné číslo, lokalizačné údaje alebo online identifikátor, alebo na základe jednej, alebo viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú identitu, fyziologickú identitu, genetickú identitu, psychickú identitu, mentálnu identitu, ekonomickú identitu, kultúrnu identitu alebo sociálnu identitu. Z uvedeného je teda zrejmé, že aj dátum narodenia je osobný údaj, a preto mal byť spolu s menom a priezviskom žalobcu uvedený v rozhodnutí. Rozhodnutie obsahuje neúplné poučenie o opravnom prostriedku, pretože v poučení nie je uvedená lehota dokiaľ je potrebné odvolanie podať ani orgán, ktorému sa má odvolanie doručiť. Tu súd poukazuje na ustanovenie § 1 ods. 2 poslednej vety DP SZP, v zmysle ktorého disciplinárny orgán je povinný poučiť stíhaného o jeho právach a poskytnúť mu možnosť ich použiť. Z uvedeného potom vyplýva, že povinnosťou žalovaného bolo nielen poučiť žalovaného o možnosti podať odvolanie proti rozhodnutiu ale poučiť ho aj o lehote, v ktorej je možné odvolanie podať, a ktorému orgánu sa má doručiť. Žalobca nebol doporučeným listom predvolaný na konanie aspoň 5 dní pred tým ako sa malo disciplinárne konanie uskutočniť. Žalobca bol na konanie predvolaný formou SMS - správ, čo je neprípustné. Rozhodnutie bolo vydané v jeho neprítomnosti bez toho, že by mal možnosť sa vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu. V rozhodnutí o uložení kárneho opatrenia z 22. februára 2019 sa uvádza, že výbor uznal žalobcu za vinného dňa 21. decembra 2018. Žalovaný však nepredložil zápisnicu zo zasadnutia výboru z uvedeného dňa, z ktorej by bolo zrejmé ako disciplinárne konanie prebiehalo, aké dôkazy boli vykonané, ktorí členovia výboru boli prítomní na konaní, ako hlasovali o vine a potom o druhu disciplinárneho trestu. Žalovaný predložil len Zápisnicu zo zasadnutia výboru z 22. februára 2019, avšak ani z tejto zápisnice vyššie uvedené skutočnosti nevyplyvajú. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného o uložení kárneho opatrenia z 22. februára 2019 bolo vydané v rozpore s ustanoveniami DP SZP, je neplatné s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, a preto súd určil, že žalobca je členom žalovaného.

1.7. O náhrade trov konania strán sporu súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal vo veci plný úspech, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalovaného rozsudkom z 23. júna 2022 sp. zn. 11Co/57/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, v časti trov

prvoinštančného konania ho zmenil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnutý rozsudok je vecne správny. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 CSP).

2.2. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol toto: „Rozsudok súdu prvej inštancie je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Odvolací súd sa stotožnil v podstatnom rozsahu s právnymi závermi a argumentáciou súdu prvej inštancie tak ako sa premietla do napadnutého rozhodnutia; okresný súd rozhodol správne, pokiaľ žalobe vyhovel.

7. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou, pôvodne podanou podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku, domáhal zrušenia rozhodnutia Výboru Poľovníckeho združenia GAZDOVSKÁ HORA Vinica zo dňa 22. 02. 2019, bez označenia a vrátenia veci správnomu orgánu na ďalšie konanie. Po postúpení veci Krajským súdom v Banskej Bystrici Okresnému súdu Veľký Krtíš tento uznesením č. k. 12C/15/2020-67 zo dňa 31. 07. 2020 postupom podľa ustanovenia § 129 ods. 1 C.s.p. žalobcu vyzval na opravu a doplnenie podania tak, že uvedie, čo ním sleduje, teda opraví žalobný návrh v súlade s ustanovením § 137 písm. d) C.s.p.. Žalobca navrhol zmenu žaloby tak, že žiadal, aby okresný súd určil, že žalobca je členom žalovaného; okresný súd aplikujúc ustanovenie § 142 ods. 1 C.s.p. zmenu žaloby pripustil na pojednávaní dňa 18. 5. 2021, na ktorom rozhodol napadnutým rozsudkom.

7.1. Už Krajský súd v Banskej Bystrici pri postúpení veci zdôraznil, že predmetná vec nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, reagoval tak okrem iného na závery vyplývajúce z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v obdobnej veci konajúc v kompetenčnom senáte (podľa § 11 C.s.p.) uzavrel, že „o žalobe na určenie neplatnosti uznesení členskej schôdze poľovníckeho združenia sa koná a rozhoduje v civilnom sporovom konaní, na ktoré je v prvej inštancii vecne príslušný okresný súd“ (uznesenie I KO/33/2017 zo dňa 10. októbra 2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018, ako judikát R 19/2018).

7.2. Ani neskoršia rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu od uvedeného záveru neodstúpila. V obdobnej veci (o žalobe proti vylúčeniu z členstva v Poľovníckej spoločnosti Žiar Nesluša) Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I KO/35/2018 zo dňa 08. 11. 2018 poukázal na dovtedajší ustálený názor opakovane vyslovený najvyšším súdom, a teda, že „orgány poľovníckeho združenia ako súkromnoprávne osoby rozhodujú na základe Stanov združenia v záujmovej oblasti svojich členov, teda iba v oblasti súkromnej, nie v oblasti verejnej, a že na konanie nie sú splnené podmienky pre súdny prieskum ich rozhodnutia podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej správne súdnictvo. Ich rozhodnutia nie sú realizáciou verejnej moci, ani nesledujú žiaden verejný cieľ alebo záujem, ani nerealizujú zákon, ale interný predpis združenia, ktorým sú Stanovy. Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, ani žiadny iný zákon poľovníckym združeniam nezveril rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov práve z dôvodu, že tieto sú internou, súkromnoprávnou záležitosťou združenia. Preto ich rozhodnutia nemôžu podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p. Takémuto prieskumu by podliehali len v prípade, ak by sa týkali oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis nižšej právnej sily, alebo ich interný akt) by im v tomto smere zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb“. ... Súd prvej inštancie prejednávanú vec správne posudzoval v intenciách vyššie uvedených záverov najvyšších súdnych autorít. Nič na tom nemení skutočnosť, že v prejednávanej veci odvolací orgán žalovaného (členská schôdza) nerozhodoval z dôvodu tvrdeného oneskoreného podania odvolania voči rozhodnutiu prvostupňového disciplinárneho orgánu (výboru poľovníckeho združenia). ...

8.1. Súd prvej inštancie po posúdení žaloby ako žaloby podľa ustanovenia § 137 písm. c) C.s.p. správne skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení; vyhodnotil, že bez požadovaného určenia by boli žalobcove práva neisté a nijakým iným spôsobom než súdnym

rozhodnutím nie je možné docieľiť ochranu žalovaného; iba určovací výrok môže odstrániť neistotu či ohrozenie práv žalobcu; iný spôsob ochrany práv žalobcu neexistuje. ...

8.4. Otázku naliehavého právneho záujmu v prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhodnotil správne keď konštatoval, že právne postavenie žalobcu bez požadovaného určenia je neistým. Zo žaloby vyplýva žalobcovo tvrdenie, že sa cíti byť členom žalovaného z dôvodu nezákonnosti (neplatnosti) rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní; z kontextu tvrdení žalovaného je zrejmé, že žalobcu za svojho člena nepovažuje. Žalobca tak nesporne nemôže vykonávať svoje práva a povinnosti spojené s členstvom u žalovaného. Ak rozhodnutia vydané v disciplinárnom konaní z dôvodov vyššie uvedených nepodliehajú súdnemu prieskumu podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku, jediným prostriedkom právnej ochrany žalobcu je žaloba o určenie, že je členom žalovaného, žaloba na plnenie je vzhľadom k charakteru sporných otázok medzi žalobcom a žalovaným vylúčená.

9. Pokiaľ ide o uplatnený nárok odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie o právach a povinnostiach člena združenia, medzi ktoré nepochybne patrí aj rozhodnutie o vylúčení člena, nie je rozhodnutím vydaným vo verejnom záujme; vzťah poľovníckeho združenia a jeho člena je v naznačenom smere vzťahom súkromnoprávnym. Aj z uvedeného dôvodu je potrebné posudzovať rozhodnutie vydané žalovaným v disciplinárnom konaní za právny úkon žalovaného voči žalobcovi; tieto rozhodnutia je potrebné posudzovať optikou civilného práva vo vzťahu k tvrdeným dôvodom neplatnosti. Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie nezaložil na konštatovaní nemožnosti rozhodovať o právach člena poľovníckej organizácie v disciplinárnom konaní podľa disciplinárneho poriadku; naopak konštatoval, že rozhodnutie (právny úkon) bolo vydané v rozpore s disciplinárnym poriadkom Slovenského poľovníckeho zväzu. Ani rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní nemôže byť svojvoľné; aj v prípade disciplinárneho trestania vyplýva potreba určitosti skutkovej vety; popis skutku musí byť uvedený tak, aby jednotlivé časti zodpovedali príslušným znakom disciplinárneho previnenia, za ktorý bol žalobca uznaný vinným; V disciplinárnych rozhodnutiach je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý; v prípade disciplinárneho konania je potrebné rešpektovať aj postup, ktorý pre disciplinárne konania ustanovil Slovenský poľovnícky zväz vo svojom disciplinárnom poriadku a aj samotný žalovaný vo svojich stanovách.

9.1. Súd prvej inštancie rozpor právneho úkonu žalovaného so zákonom videl v tom, že rozhodnutie (právny úkon) neobsahuje všetky náležitosti podľa disciplinárneho poriadku; najmä neobsahuje číslo rozhodnutia a identifikačné údaje žalobcu ako obvineného z disciplinárneho previnenia; porušenie procesných otázok spočívajúcich v absencii riadneho poučenia disciplinárne stíhaného v prvostupňovom rozhodnutí; porušenie možnosti obhajoby v disciplinárnom konaní; súlad právneho úkonu vylúčenia z poľovného združenia so zákonom nesvedčí ani nepredloženie zápisnice zo zasadnutia disciplinárneho orgánu (výboru žalovaného), z ktorej by bolo zrejmé, ako disciplinárne konanie prebiehalo, ktorí členovia výboru boli prítomní, aké dôkazy boli vykonané, a aké bolo hlasovanie o vine a o druhu disciplinárneho trestu.

9.2. Odvolací súd sa nestotožňuje v plnom rozsahu so záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k vade právneho úkonu týkajúcej sa nedostatočného označenia disciplinárne stíhaného a označenia rozhodnutia; z obsahu spisu je nepochybné, ktorému z členov poľovníckeho združenia bol úkon vylúčenia z poľovného združenia adresovaný; absencia označenia rozhodnutia (registračným číslom) práva člena združenia zásadne neporušuje.

9.3. Pokiaľ však bolo porušené právo obhajoby v disciplinárnom konaní, takéto porušenie je pre rozhodovanie o právach, povinnostiach a oprávnených záujmoch tak významné, že nemožno konštatovať inak, že pri vylúčení žalobcu z členstva v poľovnom združení bol porušený zákon a právny úkon žalovaného je sankcionovaný jeho neplatnosťou v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre jeho rozpor so zákonom. ...

10.1. Ak odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces tým, že priamo a výslovne poučil žalobcu ohľadne formulácie žalobného petitu a vymedzil tak predmet konania odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke; týmto vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom žaloby vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy strán sporu a žalobcovi prisúdiť viac, ako sa domáha. Zásada viazanosti súdu petitom vyžaduje, aby súd neprisúdil strane sporu iné plnenie, ako sa strana sporu

domáha. Súd musí rešpektovať predmet sporu aj v tom, že plnenie nemôže priznať z iného skutkového základu, akým bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu.

10.2. Nie je ale porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania, nakoľko právna kvalifikácia je vždy vecou súdu (*iura novit curia*). Nie je porušením zásady ne ultra petitum, ak súd formulačne upraví petit návrhu vo výroku rozhodnutia, keď žalobe vyhovie; súd musí výrokovú časť rozhodnutia formulovať tak, aby bola stručná, jasná, výstižná a materiálne vykonateľná.

10.3. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd nie je rigorózne viazaný petitom žaloby. V prejednávanej veci žalobca podal pôvodne správnu žalobu; domáhal sa zrušenia rozhodnutia disciplinárneho orgánu žalovaného a výsledkom takéhoto konania v prípade vyhovenia žalobe by nebolo nič iné ako to, že by bol členom žalovaného, a to v dôsledku zrušenia rozhodnutia o vylúčení z členstva. Ekvivalentom takéhoto výsledku v konaní podľa Civilného sporového poriadku nemôže byť nič iné, iba určenie členstva; Civilný sporový poriadok neumožňuje zrušiť rozhodnutie správneho orgánu, iba posúdiť jeho platnosť alebo neplatnosť ako právneho úkonu. Výsledkom neplatnosti nemôže byť iný záver ako to, že žalobca je členom žalovaného.

10.4. Navyše súd prvej inštancie postupoval podľa ustanovenia § 129 ods. 1 C.s.p., žaloba podaná podľa Správneho súdneho poriadku nezodpovedala žalobe podanej podľa Civilného sporového poriadku, najmä požiadavke na obsah žaloby podľa ustanovenia § 137 C.s.p. V nadväznosti na vyššie uvedenú argumentáciu je odvolací súd toho názoru, že k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces postupom súdu prvej inštancie nedošlo.

11. Žalovaný uplatnil odvoláciu námietku uvedenú v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. a tvrdil, že okresný súd nevykonával navrhnutý dôkaz stanovami žalovaného platnými a účinnými v čase prijatia žalobcu za člena žalovaného. K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že strana sporu má povinnosť tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie ani netvrdil, že stanovy platné v čase prijatia žalovaného obsahovali iné ustanovenia, ktoré by iným spôsobom zakladali vznik členstva v poľovníckom združení. Žalovaný na pojednávaní sám uviedol, „že znenie stanov je v podstate identické s tými, ktoré má súd k dispozícii s tým, že došlo k zmene len dvoch článkov, ktoré neboli citované na dnešnom pojednávaní“.

11.1. Odvolacia námietka tak nie je dôvodná, nejde o taký dôkaz, ktorý by mal zásadný vplyv na správne zistenie skutkového stavu; dôležitosť predkladaného dôkazu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie spochybnil sám žalovaný.

11.2. Odvolací súd overil tvrdenie žalovaného, vykonal dôkaz oboznámením sa s listinou - stanovami žalovaného z 12. 09. 2010; ide o listinu, ktorá bola strane sporu doručená spolu s odvolaním a protistrana jej obsah nespochybnila (§ 204 C.s.p.). Odvolací súd konštatuje, že stanovy žalovaného z 12. 09. 2010, ktoré podľa tvrdenia žalovaného boli platné v čase prijímania žalobcu za člena žalovaného, sú v zásade totožné so stanovami žalovaného, ktoré predložil ako súčasť administratívneho spisu (žaloba bola podaná ako správna žaloba), a ktoré boli prijaté dňa 23. 10. 2016 a boli platné v čase vylúčenia žalobcu z členstva u žalovaného. Článok V. oboch stanov je v zásade rovnaký; nové stanovy dokonca určujú prísnejšie kritériá pre členstvo (článok V., bod 1a/, bod 1b/). Podstatné ustanovenie článok V. bod 4 je v zásade rovnaké. Kým staršie stanovy (platné v čase prijímania žalobcu za člena) ustanovujú, že „členstvo v PZ nadobúda platnosť prijatím, účinnosť podpísaním stanov PZ po predchádzajúcom zaplatení členského podielu PZ; PZ nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu“; novšie stanovy (platné v čase vylúčenia žalobcu) ustanovujú, že „členstvo v PZ nadobúda platnosť prijatím, účinnosť podpísaním stanov PZ po predchádzajúcom zaplatení členského podielu a podielu na poľovnícku chatu PZ; PZ nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu a podielu na poľovnícku chatu“.

11.3. Odvolacie tvrdenie žalovaného, že dôkaz, ktorý okresný súd nevykonával, je dôkazom zásadným, je v rozpore s obsahom predložených stanov (z roku 2010 a platným v čase prijímania žalobcu za člena žalovaného) a s obsahom skutkových tvrdení žalovaného.

11.4. K nevykonaniu dôkazu odvolateľ zároveň uviedol, že v zápisnici z pojednávania ani v rozsudku nie je uvedené odôvodnenie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania. Uvedené tvrdenie je v rozpore so zápisnicou z pojednávania, z ktorej vyplýva, že súd prvej inštancie uznesenie o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania zamietol; tvrdenie žalovaného odvolací súd overil oboznámením sa so

zvukovou nahrávkou z pojednávania, z ktorej vyplýva, že súd prvej inštancie toto uznesenie na pojednávaní riadne odôvodnil nielen tým, že ide o dôkazný prostriedok, ktorý nebol uplatnený včas, ale aj tým, že uvedený dôkaz (stanovy z roku 2010 sú v relevantných častiach rovnaké ako stanovy z roku 2016); vyhláseniu rozhodnutia predchádzala polemika medzi zákonným sudcom a právnym zástupcom žalovaného o dôvodnosti takéhoto návrhu. Odvolateľ nemôže dôvodne tvrdiť, že nevedel, z akého dôvodu súd prvej inštancie jeho návrh na doplnenie dokazovania zamietol. Zároveň odvolacie tvrdenie je v rozpore s obsahom napadnutého rozsudku okresného súdu, v ktorom súd prvej inštancie v odôvodnení (bod 10.) uviedol, prečo ďalší navrhnutý dôkaz stanovami z roku 2010 nevykonával.

12. Odvolacou námietkou bolo tvrdenie, že neboli splnené podmienky na pripustenie zmeny žaloby; odvolateľ argumentoval ustanovením § 143 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. K uvedenému odvolací súd uvádza, že zmena žaloby nespočívala v podstatnej zmene alebo doplnení rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe; zmena žaloby bola reakciou na v podstate výnimočnú situáciu, kedy žalobca svoje práva pôvodne uplatňoval správnou žalobou podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku a vec bola správnym súdom postúpená na rozhodovanie všeobecnému súdu rozhodujúcemu podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. V zásade išlo o ten istý nárok, ktorý bolo potrebné podľa rôznych procesných predpisov uplatniť inak (domáhať sa zrušenia rozhodnutia správneho orgánu resp. domáhať sa určenia, že tu právo je alebo nie je); výsledok takýchto konaní bol ale pre strany sporu v zásade rovnaký, a tým je záver, že žalobca je členom žalovaného (pri pozitívnom rozhodnutí o žalobe), resp. ním nie je (v prípade zamietnutia žaloby). Navyše k návrhu na pripustenie zmeny žaloby došlo pred tým, ako bolo vo veci nariadené pojednávanie. Postup súdu, ktorým pripustil zmenu žaloby, nebol v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

13. Podstatnou odvolacou argumentáciou žalovaného bol poukaz na skutočnosť, že súd prvej inštancie po pripustení zmeny žaloby na pojednávaní neprihliadal na nové skutkové tvrdenia žalovaného, ktorými reagoval na novú procesnú situáciu po zmene žaloby.

13.1. Z obsahu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zistiteľné, že okresný súd síce s poukazom na ustanovenie § 153 ods. 2 C.s.p. konštatoval, že na nové skutkové tvrdenia žalovaného neprihliadal, nakoľko ich neuviedol včas (bod 33. rozsudku). V tomto konštatovaní vidí odvolací súd čiastočnú zmätočnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, nakoľko v ďalšom bode (bod 34. rozsudku) sa s argumentáciou žalovaného obsiahle zaoberal, reagoval na ňu a vysporiadal sa s ňou. Okresný súd uviedol, z akého dôvodu mal zato, že členstvo žalobcu u žalovaného riadne vzniklo, žalobca odo dňa prijatia za člena žalovaného nerušene vykonával svoje práva a plnil si povinnosti vyplývajúce z členstva; rozhodnutie o prijatí za člena nebolo nikdy zrušené; žalovaný nepreukázal výšku nedoplatkov žalobcu; žalobcovi nebol nikdy oznámený zánik členstva; žalobcovi bolo vydané povolenie na lov a žalobca nerušene vykonával v poľovníckom združení svoje poľovnícke právo. Vnútny rozpor napadnutého rozsudku súdu inštancie v jeho odôvodnení, keď na jednej strane konštatuje, že na skutkové tvrdenia neprihliadal a na strane druhej sa s nimi úplne vysporiadal však nemá za následok nepreskúmateľnosť rozsudku ako dôvod pre jeho zrušenie. Odvolaciemu súdu je zrejmé, z akého dôvodu okresný súd ustálil záver, že žalobca bol ku dňu jeho vylúčenia z členstva členom žalovaného.

14. Odvolateľ v podanom odvolaní zopakoval svoju argumentáciu pred súdom prvej inštancie a zdôraznil, že žalobcovi členstvo u žalovaného nevzniklo a súd tak nemôže rozhodnúť o tom, že žalobca je členom žalovaného; namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

14.1. Uvedené tvrdenia žalobcu sú nedostatočné pre zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Aj keď žalovaný tvrdí, že členstvo žalobcovi nevzniklo, argumentačne neodstránil paradox, z akého dôvodu bol žalobca z poľovníckeho združenia vylúčený. Podstatné je, že v danom prípade je súdna ingerencia iba do takého stavu veci, ktorá je vyvolaná (založená) disciplinárnym opatrením (právnym úkonom), ktoré žalobca v žalobe považoval za nezákonné (Správny súdny poriadok), resp. za neplatné (Civilný sporový poriadok). Súd rozhodujúci o podanej žalobe nezakladá (nekonštituuje) nový právny vzťah (členstvo), len posudzuje platnosť právneho úkonu - disciplinárneho opatrenia; otázka členstva resp. zániku členstva je upravená v stanovách žalovaného. Je nepochybné, že sám žalovaný žalobcu za svojho člena považoval, keďže ho z členstva vylúčil. Ďalšia argumentácia

žalovaného o nedodržaní niektorých formálnych a materiálnych podmienok pre vznik členstva je tak nenáležitá, pokiaľ splnenie týchto podmienok žalovaný sám nevyžadoval, nevynucoval, so žalobcom konal ako svojim členom a žalobca bol adresátom úkonu žalovaného - vylúčenia z členstva. Odvolací súd v tomto poukazuje aj na ustanovenie stanov žalovaného v čl. XIII, podľa ktorého môže výbor žalovaného uložiť kárne opatrenie iba svojmu členovi (členovi poľovníckeho združenia) a žiadnej tretej osobe.

15. Tvrdenie o nerešpektovaní vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č.24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu nemá relevanciu k zrušeniu alebo zmene napadnutého rozhodnutia okresného súdu. Uvedené platí o to viac, že žalovaný sa prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní zúčastnil, právny zástupca žalovaného výsluch štatutárneho zástupcu žalovaného nenavrhol a ani netvrdil, že v dôsledku mimoriadnej vyhlásenej mimoriadnej situácie a práve z tohto dôvodu nedokázal zabezpečiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v prvej výrokovej vete ako vecne správny potvrdil.

16.1. Pokiaľ ide o výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie rozhodol o nároku úspešného žalobcu na náhradu trov konania nevykonateľným výrokom, v ktorom neuložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania a neurčil lehotu na plnenie. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/41/2016 zo dňa 25. mája 2017 rozhodnutie o trovách konania priznávajúce ich náhradu musí byť vykonateľné (§ 232 ods. 1 C.s.p.), pretože podľa výslovného znenia ustanovenia § 262 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorý sa konanie končí (samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník) už len o výške náhrady trov konania (a v prípade zastúpenia advokátom podľa § 263 ods. 1 C.s.p. aj o prijímateľovi tejto náhrady). To znamená, že súd prvej inštancie v rozhodnutí podľa § 262 ods. 2 C.s.p. nemôže rozhodnúť o uložení povinnosti jednej sporovej strane zaplatiť náhradu trov konania druhej sporovej strane. O povinnosti nahradiť trovy konania preto musí rozhodnúť súd rozhodujúci o nároku na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 C.s.p.. Tomu musí zodpovedať aj formulácia tzv. náhradového výroku, t. j. musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že iba o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti. Odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania podľa § 388 C.s.p. len z dôvodu, aby bol vykonateľný a lehotu na plnenie určil na tri dni od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

17. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p.. Nárok na náhradu trov konania priznal žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, nakoľko odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil."

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“), jeho prípustnosť a dôvodnosť nevyvodzoval z ustanovenia § 420 ani z ustanovenia § 421 CSP. Na základe vlastných úvah o skutkovej a právnej stránke prípadu navrhol pre porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (a príslušnej judikatúry ESĽP) a porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (a príslušnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky) zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces v dovolaní zdôvodnil v podstate zopakovaním odvolacej argumentácie a nesúhlasom o tom, ako sa s odvolacou argumentáciou vypořiadal odvolací súd.

3.2. Dovolateľ pri práve na spravodlivý proces namietal porušenie:

Princípu rovnosti zbraní, lebo súd prvej inštancie po pripustení zmeny žaloby z dôvodu sudcovskej

koncentrácie konania na jeho nové skutkové tvrdenia neprihliadal a jeho návrh na doplnenie dokazovania (stanovami platnými v čase prijímania žalobcu za člena PZ) nepripustil.

Súd prvej inštalácie nariadením pojednávania na deň 8. apríla 2021 nepostupoval v zmysle vyhlášky č. 24/2021 Z. z., ktorá ustanovila, že pojednávanie sa môže vykonať len ak vec neznesie odklad, čo podľa dovolateľa nie je tento prípad.

Práva na odôvodnenie rozhodnutia, lebo sa nevyporiadal s podstatnou námietkou žalovaného, že žalobcovi nevzniklo členstvo u žalovaného.

3.3. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP žalovaný osobitne v dovolaní nevymedzil.

3.4. Dovolanie obsahuje vyjadrenie dovolateľa ku skutkovej a právnej stránke prípadu, jeho polemiku so zisteniami a právnymi názormi súdov.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý ho navrhol odmietnuť pre jeho neprípustnosť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštalácia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštalácie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa

preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

12. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva. Nie je prípustné, aby dovolací dôvod bol vymedzený dovolateľom s odkazom na jeho skoršie podania pred prvostupňovým alebo odvolacím súdom (§ 433 CSP).

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalovaný mohol mať nevýslovnú snahu vyvodiť prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie

súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalovaný namietajúc porušenie jeho práva na spravodlivý proces tvrdí, že po pripustení zmeny žaloby z dôvodu sudcovskej koncentrácie konania súd prvej inštancie neprihliadal na jeho nové skutkové tvrdenia a nevyhovel jeho návrhu na doplnenie dokazovania (stanovami platnými v čase prijímania žalobcu za člena PZ); namietal nesprávny postup súdu prvej inštancie pri nariadení pojednávania 8. apríla 2021; namietal právo na odôvodnenie rozhodnutia v dôsledku nevysporiadania sa s námietkou žalovaného, že žalobcovi nevzniklo členstvo u žalovaného v dôsledku nepodpisania stanov žalovaného a nezaplatením členského podielu a podielu na poľovnícku chatu.

16.1. K dovolacej námietke uplatňujúcej a smerujúcej k postupu a rozhodovaniu súdu prvej inštancie dovolací súd uvádza, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno uplatniť len voči rozhodnutiu odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania i jeho opodstatnenosť je nutné vymedziť voči rozhodnutiu odvolacieho súdu (druhoінстанčného konaniu) aj za predpokladu, že namietaná nesprávnosť nastala pred súdom prvej inštancie. Dovolacie konanie neslúži k náprave väd konania pred súdom prvej inštancie. K tomu slúži odvolacie konanie. Opodstatnenosť i naliehavosť požiadavky uplatnenia dovolania práve voči rozhodnutiu dovolacieho súdu a jeho postupu je zdôraznená v prípadoch, kedy namietaná vada sa stala predmetom odvolacieho prieskumu, ku ktorej odvolací súd v rozhodnutí zaujal právny názor. Dovolanie, ktoré namietané nesprávnosti neatakuje cez prizmu záverov prijatých odvolacím súdom v jeho rozhodnutí, nie je vymedzené spôsobom ustanoveným zákonom a je dovolaním neprípustným (§ 419 CSP).

16.2. Z bodu 2.2. vyššie tohto rozhodnutia vyplýva, ako sa odvolací súd vysporiadal s odvolacími námietkami dovolateľa, na aké skutkové zistenia reflektoval a aké právne závery na základe vlastných právnych úvah prijal. Z rozhodnutia odvolacieho súdu mimo iného vyplýva, ako sa odvolací súd vysporiadal s odvolacou námietkou žalovaného v otázke (ne)vzniku členstva žalobcu u žalovaného: „14.1. Uvedené tvrdenia žalobcu sú nedostatočné pre zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Aj keď žalovaný tvrdí, že členstvo žalobcovi nevzniklo, argumentačne neodstránil paradox, z akého dôvodu bol žalobca z poľovníckeho združenia vylúčený. Podstatné je, že v danom prípade je súdna ingerencia iba do takého stavu veci, ktorá je vyvolaná (založená) disciplinárnym opatrením (právnym úkonom), ktoré žalobca v žalobe považoval za nezákonné (Správny súdny poriadok), resp. za neplatné (Civilný sporový poriadok). Súd rozhodujúci o podanej žalobe nezakladá (nekonštituuje) nový právny vzťah (členstvo), len posudzuje platnosť právneho úkonu - disciplinárneho opatrenia; otázka členstva resp. zániku členstva je upravená v stanovách žalovaného. Je nepochybné, že sám žalovaný žalobcu za svojho člena považoval, keďže ho z členstva vylúčil. Ďalšia argumentácia žalovaného o nedodržaní niektorých formálnych a materiálnych podmienok pre vznik členstva je tak nenáležitá, pokiaľ splnenie týchto podmienok žalovaný sám nevyžadoval, nevynucoval, so žalobcom konal ako svojím členom a žalobca bol adresátom úkonu žalovaného - vylúčenia z členstva. Odvolací súd v tomto poukazuje aj na ustanovenie stanov žalovaného v čl. XIII, podľa ktorého môže výbor žalovaného uložiť kárne opatrenie iba svojmu členovi (členovi poľovníckeho združenia) a žiadnej tretej

osobe." Z uvedeného je zrejmé, na základe akých právnych úvah sa odvolací súd vysporiadal s touto odvolacou námietkou, zrozumiteľne vysvetlil prečo žalobcu považoval za člena poľovníckeho združenia s logickým vysvetlením, že na naplnení účinnosti členstva žalobcu mal participovať aj žalovaný, žalovaný ale splnenie ďalších podmienok od žalobcu nepožadoval ale konal s ním ako s riadnym členom (vydal voči nemu disciplinárne rozhodnutie o vylúčení z členstva v poľovníckom združení). Správnosťou právneho posúdenia veci ohľadom otázky členstva žalobcu v poľovníckom združení sa dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP nemá možnosť zaoberať. Žiada sa pripomenúť, že žalobca bol platne prijatý za člena žalovaného, účinnosť jeho členstva žalovaný namietal. Za nepresné, a teda aj nesprávne možno označiť tvrdenie žalovaného, že žalobca sa nestal členom žalovaného. Z hľadiska všeobecnej presvedčivosti i spravodlivosti rozhodnutia odvolacieho súdu možno prisvedčiť takej argumentácii odvolacieho súdu, ktorá zohľadňuje (ne)splnenie podmienok účinnosti členstva podpísaním stanov a zaplatením členského podielu za predpokladu aktívnej súčinnosti žalovaného, ktorý výlučne disponuje stanovami, stanovuje výšku členského podielu, jeho splatnosť, prípadne spôsob zaplatenia (napr. na účet v peňažnom ústave). Preto sú pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné a racionálne argumenty, že ak žalovaný nepreukázal adekvátnu aktivitu ohľadom naplnenia týchto podmienok voči žalobcovi, prípadne nepreukázal odmietnutie ich splnenia žalobcom, nemôže sa účinne dovolávať právnych následkov ich nesplnenia voči žalobcovi (napr. že členstvo žalobcovi nevzniklo), o čom navyše má byť takýto člen poľovníckym združením upovedomený. Premieta sa tu zásada dobrej viery (bona fide) vo svojom špecifickom vyjadrení „nemo turpitudinem suam allegare potest“, t. j. že nikto nemôže mať prospech zo svojho nepoctivého správania sa, resp. že sa takého správania nemôže vo svoj prospech dovolať. Uplatnenie takej zásady nachádzame napríklad pri relatívnej neplatnosti právneho úkonu, kedy neprislúcha právo dovolať sa takej neplatnosti tomu, kto ju spôsobil, ale aj v stanovách žalovaného, podľa ktorých poľovnícke združenie nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu.

16.3. K odvolacej námietke o nevykonaní navrhnutého dôkazu stanovami žalovaného platnými a účinnými v čase prijatia žalobcu za člena žalovaného súdom prvej inštancie odvolací súd uviedol mimo iného: „K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že strana sporu má povinnosť tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie ani netvrdil, že stanovy platné v čase prijatia žalovaného obsahovali iné ustanovenia, ktoré by iným spôsobom zakladali vznik členstva v poľovníckom združení. Žalovaný na pojednávaní sám uviedol, že znenie stanov je v podstate identické s tými, ktoré má súd k dispozícii s tým, že došlo k zmene len dvoch článkov, ktoré neboli citované na dnešnom pojednávaní“.

11.1. Odvolacia námietka tak nie je dôvodná, nejde o taký dôkaz, ktorý by mal zásadný vplyv na správne zistenie skutkového stavu; dôležitosť predkladaného dôkazu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie spochybnil sám žalovaný.

11.2. Odvolací súd overil tvrdenie žalovaného, vykonal dôkaz oboznámením sa s listinou - stanovami žalovaného z 12. 09. 2010; ide o listinu, ktorá bola strane sporu doručená spolu s odvolaním a protistrana jej obsah nespochybnila (§ 204 C.s.p.). Odvolací súd konštatuje, že stanovy žalovaného z 12. 09. 2010, ktoré podľa tvrdenia žalovaného boli platné v čase prijímania žalobcu za člena žalovaného, sú v zásade totožné so stanovami žalovaného, ktoré predložil ako súčasť administratívneho spisu (žaloba bola podaná ako správna žaloba), a ktoré boli prijaté dňa 23. 10. 2016 a boli platné v čase vylúčenia žalobcu z členstva u žalovaného. Článok V. oboch stanov je v zásade rovnaký; nové stanovy dokonca určujú prísnejšie kritériá pre členstvo (článok V., bod 1a/, bod 1b/). Podstatné ustanovenie článok V. bod 4. je v zásade rovnaké. Kým staršie stanovy (platné v čase prijímania žalobcu za člena) ustanovujú, že „členstvo v PZ nadobúda platnosť prijatím, účinnosť podpísaním stanov PZ po predchádzajúcom zaplatení členského podielu PZ; PZ nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu“; novšie stanovy (platné v čase vylúčenia žalobcu) ustanovujú, že „členstvo v PZ nadobúda platnosť prijatím, účinnosť podpísaním stanov PZ po predchádzajúcom zaplatení členského podielu a podielu na poľovnícku chatu PZ; PZ nemôže prijatému členovi odoprieť podpísanie stanov a uhradenie členského podielu a podielu na poľovnícku chatu“.

11.3. Odvolacie tvrdenie žalovaného, že dôkaz, ktorý okresný súd nevykonal, je dôkazom zásadným, je v rozpore s obsahom predložených stanov (z roku 2010 a platným v čase prijímania žalobcu za člena žalovaného) a s obsahom skutkových tvrdení žalovaného.

11.4. K nevykonaniu dôkazu odvolateľ zároveň uviedol, že v zápisnici z pojednávania ani v rozsudku nie

je uvedené odôvodnenie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania. Uvedené tvrdenie je v rozpore so zápisnicou z pojednávania, z ktorej vyplýva, že súd prvej inštancie uznesenie o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania zamietol; tvrdenie žalovaného odvolací súd overil oboznámením sa so zvukovou nahrávkou z pojednávania, z ktorej vyplýva, že súd prvej inštancie toto uznesenie na pojednávaní riadne odôvodnil nielen tým, že ide o dôkazný prostriedok, ktorý nebol uplatnený včas, ale aj tým, že uvedený dôkaz (stanovy z roku 2010) sú v relevantných častiach rovnaké ako stanovy z roku 2016); vyhláseniu rozhodnutia predchádzala polemika medzi zákonným sudcom a právnym zástupcom žalovaného o dôvodnosti takéhoto návrhu. Odvolateľ nemôže dôvodne tvrdiť, že nevedel, z akého dôvodu súd prvej inštancie jeho návrh na doplnenie dokazovania zamietol. Zároveň odvolacie tvrdenie je v rozpore s obsahom napadnutého rozsudku okresného súdu, v ktorom súd prvej inštancie v odôvodnení (bod 10.) uviedol, prečo ďalší navrhnutý dôkaz stanovami z roku 2010 nevykonával."

16.4. K dovolacej argumentácii žalovaného dovolací súd uvádza, že i keď právna úprava ukladá sporovým stranám povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd nie je viazaný návrhmi na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania, a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vecou súdu a nie účastníkov konania. Najvyšší súd to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. V rozhodnutí, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 125/1999, najvyšší súd vysvetlil, že ak súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu na samej podstate týchto skorších právnych záverov najvyššieho súdu nič nezmenila. To znamená, že pokiaľ by aj súd nevykonával dokazovanie zamerané na zistenie obsahu stanov žalovaného platných v čase prijímania žalobcu za člena žalovaného, nekonal spôsobom relevantným z hľadiska § 420 písm. f) CSP. Navyše s takýmto dôkazom sa preukázateľne vysporiadal odvolací súd.

17. K namietanému nesprávnemu postupu súdu prvej inštancie pri nariadení pojednávania 8. apríla 2021, dovolací súd poukazuje na obsah spisu, z ktorého možno zistiť, že súd prvej inštancie zrušil termín pojednávania stanovený na 8. apríla 2021 o 12:30 hod. a stanovil nový termín pojednávania na 18. mája 2021 o 12:30 hod., o čom boli sporové strany upovedomené (viď č. 1. 125 spisu). V súvislosti s nariadeným a zrušeným pojednávaním z 8. apríla 2021 dovolací súd neindikoval žiaden nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý by zakladal porušenie procesných práv žalovanej strany.

18. K odvolacej námietke žalovaného, že súd prvej inštancie po pripustení zmeny žaloby na pojednávaní neprihliadal na nové skutkové tvrdenia žalovaného, ktorými reagoval na novú procesnú situáciu po zmene žaloby, odvolací súd uviedol: „13.1. Z obsahu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zistiteľné, že okresný súd síce s poukazom na ustanovenie § 153 ods. 2 C.s.p. konštatoval, že na nové skutkové tvrdenia žalovaného neprihliadal, nakoľko ich neuviedol včas (bod 33. rozsudku). V tomto konštatovaní vidí odvolací súd čiastočnú zmätočnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, nakoľko v ďalšom bode (bod 34. rozsudku) sa s argumentáciou žalovaného obsiahle zaoberal, reagoval na ňu a vysporiadal sa s ňou. Okresný súd uviedol, z akého dôvodu mal zato, že členstvo žalobcu u žalovaného riadne vzniklo, žalobca odo dňa prijatia za člena žalovaného nerušene vykonával svoje práva a plnil si povinnosti vyplývajúce z členstva; rozhodnutie o prijatí za člena nebolo nikdy zrušené; žalovaný nepreukázal výšku nedoplatkov žalobcu; žalobcovi nebol nikdy oznámený zánik členstva; žalobcovi bolo vydané povolenie na lov a žalobca nerušene vykonával v poľovníckom združení svoje poľovnícke právo. Vnútorňý rozpor napadnutého rozsudku súdu inštancie v jeho odôvodnení, keď na jednej strane konštatuje, že na skutkové tvrdenia neprihliadal a na strane druhej sa s nimi úplne vysporiadal však nemá za následok nepreskúmateľnosť rozsudku ako dôvod pre jeho zrušenie. Odvolaciemu súdu je zrejmé, z akého dôvodu okresný súd ustálil záver, že žalobca bol ku dňu jeho vylúčenia z členstva členom žalovaného." Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že súd prvého stupňa i súd odvolací prihliadali pri rozhodovaní na „nové" skutkové tvrdenia žalovaného (ohľadom členstva žalobcu v poľovníckom združení), s takou argumentáciou sa preukázateľne vysporiadali, a preto nemožno prisvedčiť dovolateľovi,

že súd neprihliadal na takéto tvrdenia v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k vade zakladajúcej porušenie práva na spravodlivý proces.

19. K prípadnej dovolacej námietke v zmysle § 420 písm. f) CSP ohľadom arbitrárnosti, nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, nesprávnom zistení skutkového stavu, o nesprávnom právnom posúdení veci, a to všetko vo vzťahu k otázke (ne)vzniku členstva žalobcu u žalovaného, dovolací súd uvádza:

19.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

19.2. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Za predpokladu, že ide o rozhodné závery, na ktorých stojí súdne rozhodnutie, keďže sa nevyžaduje odpoveď na každú vznesenú námietku. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

19.3. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený, či rozporuplný. Podľa názoru dovolacieho súdu sa súdy nižšej inštancie vyčerpávajúco venovali všetkým pre vec rozhodným aspektom prejednávaneho sporu, vrátane vyhodnotenia členstva žalobcu u žalovaného (viď bod 16.2. vyššie). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Z odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia možno zistiť, že premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým súd na základe týchto premís dospel, sú pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názormi súdov nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Tým nie je dotknutá otázka (ne)správneho právneho posúdenia veci, ktorou sa dovolací súd pri uplatnenom dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP nemá možnosť zaoberať.

20. K prípadnej dovolacej námietke ohľadne nesprávneho a neúplne zistenému skutkového stavu veci dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa

preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

20.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací dôvod takto dovolateľom vymedzený nebol.

20.2. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

21. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP aj v dôsledku právnej argumentácie odvolacieho súdu (napr. ohľadom členstva žalobcu u žalovaného), čím malo byť porušené jeho právo na spravodlivý proces, dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

22. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Dovolateľ v dovolaní neuplatnil dovolací dôvody v zmysle § 421 ods. 1 CSP, ani ho zákonom požadovaným spôsobom obsahovo nevymedzil. Z hľadiska vysvetlenia uvedeného záveru dovolací súd uvádza:

23.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

23.3. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

23.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017, 7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

23.5. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. b) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté, avšak táto otázka doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) tvrdiť (a prípadne i doložiť), že takáto otázka doteraz nebola riešená odvolacím súdom, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

23.6. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. c) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté, avšak táto otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) preukázať a vysvetliť rozdielnosť riešenia identickej právnej otázky dovolacím súdom (označením konkrétneho stanoviska, judikátov alebo rozhodnutí najvyššieho súdu), c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

23.7. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

23.8. So zreteľom na uvedené dovolací súd konštatuje nevymedzenie dovolacieho dôvodu dovolateľom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Žalovaný iba poukazoval na skutkové deficity a nesprávne právne závery súdov s ktorými polemizoval a vyslovoval s nimi nesúhlas. Takým spôsobom sa mu však nepodarilo vymedziť právnu otázku v niektorom z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 CSP. Dovolací súd uvádza, že vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nezodpovedá právnej úprave. Ex officio ingerencia dovolacieho súdu majúca za následok reštauráciu dovolacieho dôvodu s novým vymedzením jeho obsahu, patričným komentárom i hľadaním a označením vhodnej judikatúry dovolacieho súdu, by mohla byť neprípustným súdnym zásahom narušajúcim samú materiálnu podstatu spravodlivého procesu i princípov rovnosti (vrátane „rovnosti zbraní“) a kontradiktórnosti civilného sporového konania. Z uvedeného plynie, že dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na vlastných domnienkach alebo predpokladoch, nemôže nahradzovať kvalifikovaný servis poskytovaný právnym zástupcom dovolateľov, lebo vymedzenie predmetu a rozsahu dovolania patrí do výlučnej sféry dovolateľa (porovnaj IV. ÚS 372/2020).

24. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného, ktorým prípadne namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

25. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na ich plnú náhradu, pretože výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu z procesného hľadiska zavinil žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP).

26. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.